

CR 137

Certifieringsregel för typgodkännande av underlagsspontlucka

Förord

Ett typgodkännande är en oberoende tredjeparts bekräftelse på att en produkt uppfyller kraven i plan- och bygglagen (PBL) 8 kap. 4 § samt tillhörande föreskrifter. Certifieringen sker enligt föreskriften TYP, som reglerar typgodkännandesystemet.

Typgodkännande utförs av RISE på avdelningen Certifiering och sker under ackreditering enligt EN ISO/IEC 17065. De provningar som ligger till grund för typgodkännande ska vara utförda av ackrediterade och oberoende provningslaboratorier enligt EN ISO/IEC 17025. Den fortlöpande tillverkningskontrollen utförs i enlighet med EN ISO/IEC 17020.

Denna certifieringsregel baseras på gällande föreskrifter och standarder men kan framöver revideras t.ex. för anpassning när nya föreskrifter och standarder införs, eller som en följd av erfarenheterna från certifieringsregelns tillämpning.

Denna utgåva av certifieringsregeln ersätter tidigare utgåvor.

Borås i december 2025

RISE Research Institutes of Sweden AB
Certifiering

Martin Tillander

Enhetschef Produktcertifiering

Postadress:
Box 857
501 15 Borås

Telefon +46 10 516 50 00
E-mail: info@ri.se
Internet: www.ri.se

Innehållsförteckning

1	Inledning	4
2	Omfattning	4
2.1	Typgodkännandets omfattning	4
2.2	Avsedd användning	4
3	Certifieringsprocessen	5
3.1	Ansökan	5
3.2	Inledande granskning av ansökan	5
3.3	Utvärdering	5
3.4	Granskning och beslut	6
3.5	Typgodkännande	6
3.6	Giltighet	6
3.7	Förnyelse	6
3.8	Förändringar av typgodkända produkter	6
4	Krav	7
4.1	Typprovning	8
4.2	Teknisk dokumentation	8
4.3	Tillhörande handlingar	9
5	Tillverkarens och/eller importörens/distributörens egenkontroll	10
6	Övervakande kontroll	11
7	Märkning och tillverkarförsäkran	11
8	Generella villkor	12
9	Referenser	13
10	Historik	14

1 Inledning

Denna certifieringsregel omfattar processen och kraven för typgodkännande av underlagsspontlucka i massivt trä.

Syftet med denna certifieringsregel är att möta tillverkares behov av att verifiera att deras byggprodukter uppfyller tillämpliga krav enligt plan- och bygglagen samt anslutande föreskrifter. När en byggprodukt är typgodkänd innebär det att den har förhandsbedömda egenskaper enligt vad som anges i typgodkännandet. Bedömningen dokumenteras genom referens till kraven i det gällande regelverket.

I denna certifieringsregel åberopas externa referenser, för daterade referenser gäller endast den åberopade utgåvan. För åberopade odaterade referenser gäller den senaste utgåvan av referensen (inklusive eventuella tillägg).

2 Omfattning

2.1 Typgodkännandets omfattning

Förtillverkad underlagsspontlucka av obehandlat trä, i träslagen gran (*Picea abies*) och furu (*Pinus sylvestris*), avsedd att stadigvarande ingå i en byggnad.

2.2 Avsedd användning

Bärande underlag för tätskikt på yttertakskonstruktion till byggnad i klimatklass 1 och 2.
och/eller

monteringsunderlag som ger en solid yta för väggar i våtutrymmen för att möjliggöra infästning av installationsprodukter och andra tillbehör.

3 Certifieringsprocessen

3.1 Ansökan

Ansökan om typgodkännande ska göras skriftligen på avsedd ansökningsblankett och åtföljas av tekniskt underlag som innehåller en detaljerad beskrivning av produkten, dess konstruktion, tillverkningsprocess och avsedda användning. För att underlätta den inledande granskningen bör installations- och/eller bruksanvisningar samt resultatet från eventuella provningar som redan har genomförts bifogas.

3.2 Inledande granskning av ansökan

Vid den inledande granskningen av ansökan kontrolleras att denna certifieringsregel är tillämplig och att innehållet i ansökan är fullständigt och godtagbart. Vid oklarheter eller om innehållet är ofullständigt, klaras detta upp innan certifieringsprocessen kan fortsätta. Om det inte är möjligt för RISE att åta sig uppdraget, meddelas den sökande detta tillsammans med en motivering.

Om RISE åtar sig uppdraget får den sökande en orderbekräftelse på att ansökan accepterats. Ett avtal om certifiering är därmed upprättat.

Om underleverantör måste anlitas för hela eller delar av utvärderingen informeras den sökande. Denne har rätt att invända mot vald underleverantör.

3.3 Utvärdering

Vid utvärderingsprocessen kontrolleras om produkten uppfyller de krav som anges i avsnitt 4, 5 och 6.

I utvärderingsprocessen utförs undersökningar för att utreda om bedömningsunderlag finns enligt den upprättade kravspecifikationen. Utvärderingen kan omfatta typprovning, ritnings- och dokumentgranskning eller granskning av beräkningsunderlag. I vissa fall kan tidigare provningsresultat användas för utvärderingen, förutsatt att proven utförts av ett ackrediterat och oberoende provningslaboratorium.

Vidare kontrolleras att tillverkaren har ett system för egenkontroll som anses uppfylla kraven enligt denna certifieringsregel. Detta kan kontrolleras genom att ett ackrediterat kontrollorgan genomför ett inledande besök och redovisar resultatet i en rapport. I vissa fall kan rapporter från tidigare produktrevisioner för liknande eller snarlika produkter användas vid utvärderingen.

Kontrollanvisningar, som beskriver tillverkarens egenkontroll samt övervakning av egenkontrollen, upprättas och beslutas.

Om produkten eller underlaget visar brister och inte uppfyller kraven, kan utvärderingen avbrytas.

Resultatet av utvärderingen sammanfattas och lämnas vidare för granskning och beslut.

3.4 Granskning och beslut

Utvärderingsarbetet granskas, och vid godkänt resultat går processen vidare till beslut om certifiering. När beslutet är klart kan ett typgodkännande utfärdas.

3.5 Typgodkännande

Typgodkännandet utfärdas till den sökande och dess giltighet bygger på att villkoren fortlöpande uppfylls.

3.6 Giltighet

Typgodkännandet utfärdas med giltighetstid på högst fem år. Typgodkännandet kan sedan förnyas, se nedan.

Giltigheten förutsätter att övervakningen av tillverkarens system för egenkontroll sköts enligt kontrollanvisningen, se avsnitt 6.

Giltiga typgodkännande presenteras på RISE hemsida.

3.7 Förnyelse

Ansökan om förnyelse skall ske skriftligen, minst 6 månader innan giltighetstidens slut. Vid ansökan görs en bedömning om vilka åtgärder som krävs för att förnya typgodkännandet. Om inga förändringar skett i regelverk, specifikationer etc. kan typgodkännandet normalt förnyas utan ytterligare åtgärder. En förutsättning är att produkten är oförändrad i förhållande till det ursprungliga typgodkännandet eller den senaste revideringen. Att inga förändringar gjorts skall intygas av den sökande.

I bedömningen inför förnyelsen tar man också hänsyn till de granskningar (produktrevisioner) av tillverkarens egenkontroll som utförts under giltighetstiden.

3.8 Förändringar av typgodkända produkter

Inga förändringar av den typgodkända produkten, inklusive ändringar i produktionen, får göras utan att detta bedömts och godkänts av RISE. Tillverkaren skall därför till RISE anmäla alla ändringar som planeras för den typgodkända produkten, inklusive ändringar i produktionsprocessen. Tillsammans med anmälan skall en beskrivning av förändringarna samt en komplettering av det tekniska underlaget bifogas.

RISE gör en bedömning av vilka åtgärder som behöver göras för att typgodkännandet skall kunna fortsätta att gälla efter att ändringarna gjorts. Bedömningen kan resultera i att kompletterande provningar behöver utföras. Om resultatet av ändringen innebär att typgodkännandet fortfarande kan gälla revideras typgodkännandet med de nya uppgifterna. Typgodkännandet behåller sin ursprungliga giltighetstid.

4 Krav

Produkter typgodkända enligt denna certifieringsregel har förhandsbedömda egenskaper som möjliggör att byggnader och byggnadsverk kan uppfylla kraven i plan- och bygglagen, 8 kap. 4 § PBL, avseende tekniska egenskapskrav:

1. Bärförmåga, stadga och beständighet
3. Skydd med hänsyn till hygien, hälsa och miljö
4. Säkerhet vid användning

Bygg- och konstruktionsregler enligt BBR och EKS

Kraven i avsnitt 4 i denna certifieringsregel tar hänsyn till följande sektioner i Boverkets byggregler (BBR) och Boverkets föreskrifter samt allmänna råd om implementering av europeiska konstruktionsstandarder (EKS):

Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2011:10) om tillämpning av europeiska konstruktionsstandarder (eurokoder) med ändringar t.o.m. BFS 2022:4	Beständighet	EKS Avdelning A, 16 §
	Material	EKS Avdelning A, 17 §
	Allmänt, beständighet	EKS Avdelning G, 1-4 §
Boverkets byggregler (2011:6) – föreskrifter och allmänna råd med ändringar till och med BFS 2024:5	Fukt, Allmänt	BBR 6:51
	Fukt, Högsta tillåtna fukttillstånd	BBR 6:52
	Fuktsäkerhet	BBR 6:53
	Taksäkerhet, Allmänt	BBR 8:241 sista stycket

Byggregler som gäller från och med 2025-07-01

Kraven i avsnitt 4 i denna certifieringsregel tar hänsyn till följande sektioner i Boverkets föreskrifter:

Boverkets föreskrifter och allmänna råd om bärförmåga, stadga och beständighet i byggnader m.m. BFS 2024:6.	Byggprodukter och material	1 kap. 7 §
	Beständighet	2 kap. 13 §
Boverkets föreskrifter om skydd med hänsyn till hygien, hälsa och miljö samt hushållning med vatten och avfall BFS 2024:8.	Material	2 kap. 1 §
	Fuktsäkerhet	7 kap. 1-2 § ...
Boverkets föreskrifter om säkerhet vid användning av byggnader BFS 2024:9.	Skydd mot genomtrampning	2 kap. 23 §

Vid den avsedda användningen ”monteringsunderlag som ger en solid yta för väggar i våtutrymmen för att möjliggöra infästning av installationsprodukter och andra tillbehör” tillämpas inte krav på genomtrampning.

4.1 Typprovning

Utvärderingen av produktens egenskaper utförs genom en typprovning av ett eller flera provexemplar som är representativa för produktionen. Provningsarbetet utförs av ackrediterade och oberoende provningsorgan enligt EN ISO/IEC 17025.

Provnings- och utvärdering utförs enligt tabeller nedan utifrån respektive avsedd användning.

Provnings- och krav för avsedd användning "bärande underlag för tätskikt på yttertakskonstruktion till byggnad i klimatklass 1 och 2":

Egenskap	Metod	Krav
Fukt	SS-EN 13183-1	Målfuktkvot 16 % enligt SS-EN 14298.
Genomträngningsskydd	SP metod 0487	Medelvärde av minst 3 lastpunkter, motsvarande svagaste läge: min 2,20 kN. Lägst värde i enstaka/enskild belastningspunkt: min 2,00 kN.

Provnings- och krav för avsedd användning "Monteringsunderlag som ger en solid yta för väggar i våtutrymmen för att möjliggöra infästning av installationsprodukter och andra tillbehör":

Egenskap	Metod	Krav
Fukt	SS-EN 13183-1	Målfuktkvot 16 % enligt SS-EN 14298.
Hållfasthet	Metod 5737 (RISE metod)	Inga synbara skador på vägg eller tätskikt under eller efter provning.
Fukt	Metod 5737 (RISE metod)	Inga läckage får observeras under eller efter avslutad provning.

4.2 Teknisk dokumentation

Produkter som omfattas av denna certifieringsregel måste ha en entydig definition. Följande dokumentation måste finnas för typgodkännande:

- Produktnamn eller annan identifikation.
- Produktbeskrivning innehållande virkessorter¹, dimensioner², sammanfogning av brädor med klammer, profiler samt metod för skarvning³ och skarvarnas inbördes placering^{3,4,5}.
- En beskrivning av avsedd användning.
- Ritningar och materialspecifikationer.

- Förteckning över samtliga ingående delmaterial och komponenter.
 - Detaljerade anvisningar för montering/projektering.
 - Vid fingerskarvning, information om limmets beteckning och tillverkare, fingerprofil och skarvmetod (information om synliga fingrar på kant eller flatsida, samt separat eller mixad placering).
 - Vid mekanisk skarvning såsom stiftning, kexning eller liknande, information som beskriver stift, dimension och materialkvalitet.
1. Krav för virkeskvalitet är lägst kvalitet G4-3 enligt SS-EN 1611-1, alternativt lägst kvalitet G4-2 om undersida av underlagsspontlucka är synlig utvändigt.
 2. Krav för brädornas dimensioner är för tjocklek minst 17 mm tjocklek och för bredd minst 70 mm.
 3. Krav för skarvning av brädor är att detta ska utföras genom fingerskarvning eller ändspontning med mekanisk sammanfogning.
 4. Fingerskarvning får utföras med fallande skarvning. Lim som används ska vara godkänt enligt EN 301.
 5. Ändspontning får utföras med skarvar förekommande fritt i en lucka, men i intilliggande underlagsspont ska skarvar vara förskjutna minst 1200 mm och ingen skarv tillåtas hamna närmare luckas ände än 600 mm. Skarv får ej förekomma vid gaveluthäng, yttre takstolsfack eller på gavelspets.

Alla dokument, inklusive ritningar, produktbeskrivningar och installationsanvisningar etc. ska vara tydligt märkta med benämning eller nummer samt datum eller versionsnummer.

4.3 Tillhörande handlingar

Tillhörande handlingar skall vara på svenska och innehålla sådan information att de ger förutsättning för att montering av produkten kan ske på ett korrekt sätt. Tillhörande handlingar kan exempelvis vara handlingar för projektering och montering. Tillhörande handlingar publiceras tillsammans med Typgodkännandet.

Följande information måste finnas i tillhörande handling:

- Dimensioner, tjocklek och bredd på underlagsspontluckan.
- Målfuktkvot 16 % på underlagsspontluckan.
- Hur underlagsspontluckan ska hanteras på byggplats med avseende på skydd och lagring innan montage.
- Förutsättningar för montage med avseende på skydd mot t.ex. regn och fukt.
- Anvisning gällande vilken sida av underlagsspontluckan som ska vändas uppåt, montage vid gavelutsprång, skarvning av underlagsspontluckor, spikning och information att den måste monteras över minst två takstolsfack (ej relevant för avsedd användning "monteringsunderlag som ger en solid yta för väggar i våtutrymmen för att möjliggöra infästning av installationsprodukter och andra tillbehör").

- Anvisning gällande hur underlagsspontluckan ska fästas i väggreglar (ej relevant för avsedd användning "bärande underlag för tätskikt på yttertakskonstruktion till byggnad i klimatklass 1 och 2").
- Målning, och anvisning att målning av ytor utomhus bör ske snarast (ej relevant för avsedd användning "monteringsunderlag som ger en solid yta för väggar i våtutrymmen för att möjliggöra infästning av installationsprodukter och andra tillbehör").
- Vid mekanisk skarvning, information med avseende på att det inte får förekomma vid gaveluthäng, yttre takstolsfack eller gavelspets (ej relevant för avsedd användning "monteringsunderlag som ger en solid yta för väggar i våtutrymmen för att möjliggöra infästning av installationsprodukter och andra tillbehör").
- Maximalt c/c avstånd mellan takstolar (ej relevant för avsedd användning "monteringsunderlag som ger en solid yta för väggar i våtutrymmen för att möjliggöra infästning av installationsprodukter och andra tillbehör").
- Anvisning gällande montering av VVS-produkter och utrustning i våtutrymme (ej relevant för avsedd användning "bärande underlag för tätskikt på yttertakskonstruktion till byggnad i klimatklass 1 och 2").
- Dimension och maximalt c/c avstånd mellan väggreglar (ej relevant för avsedd användning "bärande underlag för tätskikt på yttertakskonstruktion till byggnad i klimatklass 1 och 2").

5 Tillverkarens och/eller importörens/distributörens egenkontroll

Tillverkaren och/eller importören/distributören måste ha ett system för egenkontroll som säkerställer att produkter som har typgodkännande uppfyller kraven enligt denna certifieringsregel.

Tillverkaren och/eller importören/distributören skall ha en organisation som ansvarar för och utför denna kontroll. Personalen skall vara väl förtrogen med arbetsuppgifterna och ha tillräckliga instruktioner.

Egenkontrollen ska beskrivas i en kontrollanvisning.

Egenkontrollen ska inkludera mottagningskontroll, produktionskontroll och slutkontroll.

Kontrollanvisningen ska ange kontroller och provtagning, aktuella provningsmetoder samt åtgärder i händelse av underkänt resultat.

Tillverkaren och/eller importören/distributören ska genomföra följande kontroller och provningar:

- Material (kvalitet, dimension, fukt) enligt tillverkningsritningar.
- Funktionstest av produkten.
- Utförande och måttkontroll mot ritningar.

- Sammanfogning och skarvning.

Egenkontrollens omfattning ska anpassas efter produktionens volym, leveranser etc.

Utrustning för provning och kontroll måste vara regelbundet underhållen samt kalibrerad.

Eventuella avvikelser som upptäcks under egenkontrollen måste utredas, och korrigerande åtgärder måste vidtas för att förhindra upprepning. Produkter som inte uppfyller kraven i certifieringsregeln får inte märkas enligt den.

Klagomål om typgodkända produkter, märkning, marknadsföring med mera från kunder eller andra intressenter måste dokumenteras och finnas tillgängliga för kontrollorganet.

All dokumentation av tillverkarens egenkontroll, inklusive journaler med mera, måste vara tillgänglig för kontrollorganet och förvaras hos tillverkaren i minst fem år.

6 Övervakande kontroll

Övervakande kontroll ska utföras av kontrollorgan som är ackrediterat enligt EN ISO/IEC 17020, typ A.

Övervakande kontroll av RISE benämnt produktrevision utförs minst en gång per kalenderår genom besök hos tillverkaren och/eller importören/distributören, vid tidpunkter som bestäms av kontrollorganet.

Vid besöket utför kontrollorganet kontroller för att säkerställa att den beskrivna egenkontrollen fungerar enligt kontrollanvisningen. Kontrollen innebär bl.a. granskning av lager, tillverkning, journaler, provningsutrustning med mera.

Kontrollorganet genomför även kontroller för att säkerställa att tillverkaren inte har gjort några förändringar på produkten, att produkten är märkt enligt typgodkännandet och att typgodkännandet fortfarande är giltigt.

Om kontrollprovning och/eller granskningen av egenkontroll ger underkännande skall orsakerna utredas av tillverkare och rapporteras till kontrollorganet. Om det efter utredning och värdering av kontrollorganet inte kan säkerställas att produkter eller egenkontroll uppfyller ställda krav ska kontrollorganet rapportera detta till RISE Certifiering.

Den övervakande kontrollen skall beskrivas i en kontrollanvisning.

7 Märkning och tillverkarförsäkran

Innehavaren av typgodkännandet har rätt att märka de produkter som omfattas av typgodkännandet.

Märkningen skall innehålla följande uppgifter:

- Innehavare (*namn eller inregistrerat varumärke för företaget som svarar för produkten*)
- Tillverkningsställe, fabriksbeteckning eller motsvarande
- Spårbarhet (*tillverkningsnummer, datum eller annan märkning som skall återfinnas i tillverkarens kontrolljournaler*)

- Typgodkännandets nummer
- **†** (Boverkets inregistrerade varumärke nr 241 217, BFS 2013:6 TYP 7 15§)
- 1002 (RISE identifikationsnummer som certifieringsorgan)
- Kontrollorgan (namn eller registrerat varumärke)

Märkningens placering (produkt, förpackning, följesedel, installationsanvisning etc.) skall anges i respektive typgodkännande och märkningens primära syfte är att identifiera produkten på byggplats.

Produkten ska åtföljs av en tillverkarförsäkran som intygar att tillverkning skett i enlighet med de handlingar som legat till grund för typgodkännandet.

8 Generella villkor

Framgår av RISE dokument *Generella certifieringsregler för certifiering av produkter CR000*.

9 Referenser

Följande referensdokument är nödvändiga vid användning av detta dokument. För daterade referenser gäller endast den återutgivna utgåvan. För odaterade referenser gäller den senaste utgåvan av referensdokumentet (inklusive eventuella tillägg).

EN ISO/IEC 17065	Bedömning av överensstämmelse - Krav på organ som certifierar produkter, processer och tjänster
EN ISO/IEC 17025	Allmänna kompetenskrav för provnings- och kalibreringslaboratorier
EN ISO/IEC 17020	Bedömning av överensstämmelse - Krav på verksamhet inom olika typer av kontrollorgan
SS-EN 1611-1	Trävaror - Visuell handelssortering av sågat virke av barrträ - Del 1: Europeisk gran, silvergran, furu och Douglas fir
SS-EN 1995-1-1	Eurokod 5: Dimensionering av träkonstruktioner - Del 1-1: Allmänt - Gemensamma regler och regler för byggnader
SS-EN 301	Lim - Lim av fenol- och aminoplast för bärande träkonstruktioner - Klassificering och egenskapskrav
SS-EN 13183-1	Trävaror - Fuktmätning - Del 1: Bestämning av fuktkvoten hos ett stycke sågat virke (Torrviktsmetoden - Ugnstorkning)
SS-EN 14298	Sågat virke - Bedömning av torkningskvalitet
SP metod 0487	Genomtrampningsskydd-bärförmåga
Metod 5737 (RISE metod)	Provning av vattentäthet hos genomföringar och infästningar i våtrumsväggar
PBL	Plan- och bygglagen (2010:900)
TYP	BFS 2013:6 TYP 7 - Boverkets föreskrifter om ändring av verkets föreskrifter och allmänna råd (2011:19) om typgodkännande och tillverkningskontroll
BBR	Boverkets byggregler (2011:6) – föreskrifter och allmänna råd med ändringar till och med BFS 2024:5
EKS	Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2011:10) om tillämpning av europeiska konstruktionsstandarder (eurokoder) med ändringar t.o.m. BFS 2022:4
BFS 2024:6	Boverkets föreskrifter och allmänna råd om bärförmåga, stadga och beständighet i byggnader m.m.
BFS 2024:8	Boverkets föreskrifter om skydd med hänsyn till hygien, hälsa och miljö samt hushållning med vatten och avfall

BFS 2024:9	Boverkets föreskrifter om säkerhet vid användning av byggnader
CR 000	Generella certifieringsregler för certifiering av produkter

10 Historik

- 2023-09-26 Certifieringsregel fastställd.
- 2024-06-15 Certifieringsregel reviderad, utökning av certifieringsregel med underlagsspontluckor för avsedd användning ”monteringsunderlag som ger en solid yta för väggar i våtutrymmen för att möjliggöra infästning av installationsprodukter och andra tillbehör”.
- 2025-12-26 Certifieringsregel reviderad med avseende på nya byggregler.